



Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres: Postbus 16191, 2500 BD Den Haag

Team Juridische Zaken

Koningskade 4
Den Haag
Postbus 16191
2500 BD Den Haag
T 070 456 18 66
F 070 456 27 99
www.ilent.nl

Contactpersoon

Datum 31 oktober 2016
Onderwerp Besluit op Wob-verzoek

Ons kenmerk
O-5-16-0139.001
O-5-16-0140.001

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

In uw brieven van 13 april 2016 en 14 april 2016, ontvangen op 15 april 2016, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) om informatie verzocht over integriteitkwesities bij woningcorporaties in Nederland en in het bijzonder in Den Haag in de periode van 2013 tot heden.

Over deze verzoeken heeft u op 21 juli 2016 telefonisch contact gehad met mevrouw . In dit gesprek heeft u uw Wob-verzoeken nader gespecificeerd hetgeen bij brief d.d. 21 juli 2016 is bevestigd.

U vraagt om meldingen bij het Meldpunt Integriteit Woningcorporaties (hierna: MIW), die vanaf 2013 tot heden zijn gedaan, en om onderzoeksrapporten over woningcorporatie Haag Wonen te Den Haag.

Procedure

De ontvangst van uw verzoeken is schriftelijk bevestigd bij brief van 20 april 2016. In deze brief is tevens de beslissing met vier weken verdaagd tot 10 juni 2016.

Ingebrekestelling

Bij brief van 3 oktober 2016, door mij ontvangen op 5 oktober 2016, heeft u mij in gebreke gesteld voor het overschrijden van de wettelijke termijn om op uw Wob-verzoeken te beslissen. Sinds 1 oktober 2016 is de wijziging van de Wob in werking getreden. Bij deze wijziging is ondermeer artikel 15 in de Wob ingevoegd. Uit artikel 15 van de Wob volgt dat Afdeling 4.1.3.2 van de Algemene wet bestuursrecht ("Dwangsom bij niet tijdig beslissen") niet van toepassing is op besluiten op grond van de Wob. Bij het niet tijdig beslissen op een Wob-verzoek bestaat wel de mogelijkheid om in bezwaar te gaan of rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter in te stellen.

Wettelijk kader

Uw verzoeken vallen onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoeken zijn 5 documenten met betrekking tot 3 meldingen aangetroffen.

Team Juridische Zaken

Het betreft de volgende documenten:

Ons kenmerk
O-5-16-0139.001
O-5-16-0140.001

1. E-mail d.d. 16 april 2015 met bijlage: brief aan Voorzitter Raad van Commissarissen Haag Wonen d.d. 3 maart 2005;
2. E-mail melding bij het meldpunt integriteit Woningcorporaties d.d. 17 april 2015;
3. E-mail Uitkomst hoor- en wederhoor Haag Wonen inzake mogelijke integriteitschendingen d.d. 30 april 2015 (met betrekking tot documenten met nummer 1 en 2);
4. E-mailwisseling melding d.d. 13 maart 2015 met bijlage: definitieve rapportage en rapport in het kader van integriteitsonderzoek;
5. E-mailwisseling melding d.d. 10 december 2015.

Besluit

Ik heb besloten uw verzoeken niet te honoreren. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Overwegingen

Bedrijfs- en fabricagegegevens

Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Onder bedrijfsgegevens moet blijkens bestendige jurisprudentie worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Cijfers of gegevens die de financiële bedrijfsvoering en financiële stromen betreffen, worden eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens aangemerkt.

In het document met nummer 4 staan bedrijfsgegevens. Uit deze gegevens kunnen wetenswaardigheden worden afgeleid met betrekking tot de financiële bedrijfsvoering en de kring van afnemers en leveranciers.

Het betreft onder andere informatie over leveranciers. Uit de informatie die in het kader van toezicht op woningcorporaties aan Autoriteit woningcorporatie (hlerna Aw) is overhandigd, kan worden afgeleid hoe een onderdeel van de bedrijfsvoering van Haag Wonen is ingericht. Ik zal deze informatie dan ook niet openbaar maken.

Het belang van inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen

U verzoekt om openbaarmaking van documenten die zijn ingediend bij het MIW van de ILT/Aw. Het MIW is in 2009 door de toenmalige minister nadrukkelijker gepositioneerd naar aanleiding van diverse fraude- en integriteitsincidenten bij woningcorporaties (kamerstuk 29 453, nr. 106).

Eind 2014 is naar aanleiding van de parlementaire enquête woningcorporaties nogmaals bevestigd dat fraude en zelfverrijking met voor de volkshuisvesting bestemde middelen onacceptabel zijn en dienen te worden aangepakt. De Aw heeft per 1 juli 2015 de wettelijke opdracht om toe te zien op de integriteit bij woningcorporaties. Als onderdeel van het toezicht op de integriteit door de Aw

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

kan een ieder bij het MIW vertrouwelijk mogelijke gevallen van fraude en/of zelfverrijking bij woningcorporaties melden. In de informatiefolder 'Meldpunt Integriteit Woningcorporaties' wordt de vertrouwelijkheid van de melding onderstreept.

In de brief van de ministers aan de Tweede kamer (kamerstuk 29 454, nr. 106) hebben de ministers aangegeven dat met de intensivering van het toezicht op corporaties op het punt van integriteit niet alleen beoogd wordt om eventueel misbruik vast te stellen en aan te pakken, maar ook om een cultuuromslag te bewerkstelligen. Wanneer sprake is van een mogelijk geval van fraude en/of zelfverrijking bij woningcorporaties, dient dit vroegtijdig gesignaleerd te worden. Om dit te kunnen bewerkstelligen is van belang dat vertrouwelijk wordt omgegaan met de meldingen.

Team Juridische Zaken

Ons kenmerk
O-5-16-0139.001
O-5-16-0140.001

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen.

Bij de documenten met nummers 1 tot en met 5 is het belang van inspectie, controle en toezicht door de Aw in het geding.

De onderhavige documenten betreffen correspondentie tussen de ILT/Aw en de anonieme melders, en tussen de ILT/Aw en woningcorporatie Haag Wonen. Deze gegevens zijn strikt vertrouwelijk via het MIW aan de ILT/Aw als toezichthouder ter beschikking gesteld. De vertrouwensrelatie, die onontbeerlijk is voor het kunnen uitoefenen van effectief toezicht, zou door openbaarmaking onevenredig kunnen worden geschaad. Woningcorporaties zullen hun gegevens in de toekomst niet meer geheel en vrijelijk beschikbaar stellen wanneer met een verzoek op grond van de Wob gegevens die vertrouwelijk aan de minister (het MIW) beschikbaar zijn gesteld, openbaar gemaakt moeten worden. Dit geldt eveneens voor het doen van meldingen door melders die meenden in vertrouwen hun zorgen te kunnen uiten, maar dat vertrouwen nu beschaamd zien. Het toezicht en het doen van onderzoek naar integriteitmeldingen is immers afhankelijk van de medewerking van derden en hun medewerking wordt alleen verkregen wanneer de betrokkenen vertrouwelijkheid wordt geboden. Wanneer informatie eenvoudig tot de melder kan worden herleid, zal het toezicht en onderzoek in toekomstige gevallen worden bemoeilijkt. Hierdoor wordt de mogelijkheid voor de minister om toezicht te houden ernstig belemmerd en zou de Staat in haar belangen geschaad kunnen worden. Ik ben dan ook van oordeel dat het belang van inspectie, controle en toezicht zwaarder weegt dan het algemene belang van openbaarheid. Ik zal deze informatie daarom niet openbaar maken.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van de documenten zou naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling van de personen en organisaties waar deze informatie betrekking op heeft. Deze benadeling bestaat ondermeer uit reputatieschade, doordat openbaarmaking van deze informatie kan leiden tot verkeerde aannames. Voorkomen dient te worden dat onjuiste conclusies worden getrokken.

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

In het document met nummer 4 wordt een onderdeel van de bedrijfsvoering van Haag Wonen beschreven. Daardoor kan openbaarmaking van de gevraagde informatie Haag Wonen onevenredig benadelen dan wel concurrenten, leveranciers of afnemers onevenredig bevoordelen. Ondernemingen moeten erop kunnen vertrouwen dat bedrijfsvertrouwelijke of anderszins concurrentiegevoelige informatie vertrouwelijk blijft.

Team Juridische Zaken

Ons kenmerk
O-5-16-0139.001
O-5-16-0140.001

De Aw wordt onevenredig benadeeld wanneer de informatie, die in het kader van toezicht verkregen wordt openbaar moet worden gemaakt. De kans dat de Aw informatie niet meer krijgt, omdat het risico van openbaarmaking aanwezig is, zou het houden van effectief toezicht verkleinen.

Het belang bij het voorkomen van onevenredig nadeel weegt ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking.

Een afschrift van dit besluit zend ik aan de belanghebbenden.

Hoogachtend,

DE MINISTER VOOR WONEN EN RIJKSDIENST,
namens deze,

Richard van Zwol
Secretaris-generaal

Bezwaarclausule

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen schriftelijk bezwaar maken bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, t.a.v. de Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar rust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

Team Juridische Zaken

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

Ons kenmerk
O-5-16-0139.001
O-5-16-0140.001

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
 - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld,
 - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 3

- 1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
- 2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
- 3. De verzoeker hoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
- 4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
- 5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Artikel 7

1. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie met betrekking tot de documenten die de verlangde informatie bevatten door:

Team Juridische Zaken

- a. kopie ervan te geven of de letterlijke inhoud ervan in andere vorm te verstrekken,
- b. kennisneming van de inhoud toe te staan,
- c. een uittreksel of een samenvatting van de inhoud te geven, of
- d. inlichtingen daaruit te verschaffen.

Ons kenmerk
O-5-16-0139.001
O-5-16-0140.001

2. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie in de door de verzoeker verzochte vorm, tenzij:

- a. het verstrekken van de informatie in die vorm redelijkerwijs niet geveerd kan worden;
- b. de informatie reeds in een andere, voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is.

3. Indien het verzoek betrekking heeft op milieu-informatie als bedoeld in artikel 19.1a, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer, verstrekt het bestuursorgaan, zo nodig, en indien deze informatie voorhanden is, tevens informatie over de methoden die zijn gebruikt bij het samenstellen van eerstbedoelde informatie.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Team Juridische Zaken

Ons kenmerk
O-5-16-0139.001
O-5-16-0140.001

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.